RAADSVOORSTEL

gemeente opmeer

Postregistratienummer	19.0012367

Onderwerp	De route naar een energieneutraal Westfriesland in 2040.
Sector	Grondgebiedzaken
Portefeuillehouder	A.J.P. Beemster
Steller	S. Lanson

Beslispunten

1. Het Westfries Energiekompas, de route naar energieneutraal Westfriesland 2040 vast te stellen.
2. Het college van burgemeester en wethouders opdracht te verlenen tot het formuleren van het Westfriese bod 2030 in de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord (RES NHN), zoals omschreven in de bijlagen 'Analyse en duiding energieneutraal Westfriesland', 'Bestuurlijke samenvatting Regionale Energiestrategie NHN' en 'Startnotitie Regionale Energiestrategie Noord- Holland Noord'. Dit is het Westfriese uitgangspunt voor beslispunt 4.
3. Onder voorbehoud van een getekend Klimaatakkoord, in te stemmen met de Startnotitie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord.
4. Opdracht te geven aan het college van burgemeester en wethouders tot het opstellen van de Regionale Energiestrategie NHN in samenwerking met de 17 gemeenten in Noord-Holland Noord, de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Inleiding

Nationaal klimaatakkoord

In oktober verwachten we dat het Rijk komt met een definitief Nationaal Klimaatakkoord. Het Rijk wil met dit akkoord een CO2-reductie van 49% bereiken in 2030. Het einddoel is 95% CO2-reductie in 2050. Het Klimaatakkoord kent maatregelen onderverdeeld in vijf onderwerpen:

duurzame elektriciteitsopwekking, gebouwde omgeving, landbouw en landgebruik, mobiliteit en industrie. Voor de duurzame elektriciteitsopwekking en de gebouwde omgeving krijgen gemeenten de regie.
Voor deze twee onderwerpen gaat het Rijk uit van de volgende doelstellingen:

- 35 TWh duurzame elektriciteitsopwekking op land;
- alle bestaande bebouwingen vrij van aardgas in 2050.

Regionale klimaatdoelstellingen – Pact van Westfriesland
Westfriesland formuleerde in het Pact van Westfriesland 7.1 de opgave om in 2040 energieneutraal te zijn. Dat betekent dat in Westfriesland in 2040 de totale vraag naar energie even groot is als het aanbod aan duurzame energie. Dat is een forse opgave. Realisatie van de opgave om energieneutraal te worden vraagt zowel om het realiseren van grootschalige energiebesparing (het verminderen van de vraag) als het zoeken naar mogelijkheden voor verduurzaming van het gebruik en het vergroten van het aanbod van energie. De raden kozen bij de vaststelling van het Pact nadrukkelijk voor verbreding; verbreding van de sectoren maar ook verbreding van verschillende vormen van energie. Stap voor stap gaan we deze opgave realiseren.

Uitvoeringsprogramma energieneutraal Westfriesland in 2040
Om de opgave te realiseren ontwikkelt Westfriesland een uitvoeringsprogramma, als onderdeel van het Pact van Westfriesland 7.1. Met dit uitvoeringsprogramma zet de regio koers naar een energieneutraal Westfriesland. De hiervoor benodigde activiteiten, voor de korte en lange termijn worden in de komende periode in samenwerking met bedrijven, maatschappelijke organisaties, raadsleden en inwoners uitgewerkt. De regio Westfriesland is zich bewust van de omvang en complexiteit van de opgave om energieneutraal te worden. Daarom heeft de regio – als eerste stap – een Westfries Energiekompas (WEK) ontwikkeld. Het kompas geeft richting aan de stapsgewijze ontwikkeling van het uitvoeringsprogramma voor een energieneutraal Westfriesland.
Westfriesland kiest met de focus op de opgave om energieneutraal te worden bewust voor een brede benadering. De RES NHN is daarbij één van de instrumenten om deze opgave te realiseren.

Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord
Vanuit het uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland geeft de regio invulling aan de afspraak in het Klimaatakkoord om een Regionale Energiestrategie (RES) op te stellen.
Westfriesland maakt onderdeel uit van de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord (RES NHN). In de RES maken regio's afspraken over de opwek van duurzame energie, de verdeling van duurzame warmtebronnen de benodigde opslag en energie-infrastructuur. Alle 30 RES-regio's moeten voor 1 juni 2020 een concept-bod doen aan het Rijk. In dit concept-RES geeft de RES-regio een uitwerking van hoe ze tot 2030 bijdraagt in de doelstellingen 'duurzame energieopwekking' en 'aardgasvrij maken van de bestaande bebouwing'. De 30 RES-en moeten optellen tot de landelijke opgave van 35 TWh. Mocht dit niet het geval zijn dan volgt er een landelijke verdeling van de resterende opgave. Het concept-RES wordt verder uitgewerkt en geconcretiseerd in een definitief bod (RES 1.0). De RES 1.0 moet een RES-regio voor 1 maart 2021, na ondertekening van het Klimaatakkoord, aanleveren bij het Rijk. Dit geldt ook voor de RES-NHN.

Startnotitie RES NHN
Vanaf de ondertekening van het Klimaatakkoord heeft de RES-NHN tot 1 juni 2020 de tijd om tot een gedragen concept-RES te komen. Een zeer kort tijdbestek, waarin we ook een zorgvuldig participatieproces moeten doorlopen. Dat vraagt om een opdracht van de raad met heldere kaders, voorafgaand aan het proces.
Met het vaststellen van de startnotitie geeft de raad opdracht om een RES-NHN op te stellen. Ook stelt de raad daarmee de kaders vast hoe te komen tot de RES-NHN. Tenslotte geeft de startnotitie de leidende principes over het waarom en hoe van de RES-NHN.

De rol van de raad
De RES wordt gezamenlijk, in een participatief proces opgesteld en uitgevoerd; door overheden, maatschappelijke partners, netbeheerders (voor gas, elektriciteit en warmte) bedrijven en inwoners. Bij de inrichting van dit procesontwerp wordt uw raad betrokken.
De raad gaat uiteindelijk de gemaakte keuzes in de RES borgen in het omgevingsbeleid. Het is daarom belangrijk dat uw raad goed in positie wordt gebracht. Belangrijk daarbij is transparantie en kennisoverdracht. Zo krijgt uw raad een indruk van de kansen en de mogelijkheden. In het RES-proces wordt dit geborgd door:

- De raad in elke stap van het proces uit te nodigen bij de ateliers, regionaal en/of lokaal. Daarnaast wordt naar behoefte voorzien in extra informatiemomenten, bijvoorbeeld tijdens regionale raadsbijeenkomsten.
- Na vaststelling van de startnotitie vindt lokale participatie plaats. De scenario's worden dan lokaal verrijkt. In deze stap vindt het gesprek plaats met de lokale samenleving, met de gemeenteraad en het lokale bestuur. De wijze waarop, wordt per gemeente uitgewerkt. Iedere gemeente heeft immers een eigen werkwijze. Vanuit het programma RES NHN wordt hiervoor ondersteuning geboden.
- Bij de oplevering van de concept RES krijgt de raad de gelegenheid om wensen en bedenkingen mee te geven voor de uitwerking tot de RES 1.0. Voorafgaand aan de besluitvorming over de RES 1.0 wordt een meningsvormend moment georganiseerd.
- Het proces zoals beschreven in de startnotitie, is voor de periode om te komen tot de concept-RES. Hoe het proces vervolgens naar de RES 1.0 eruit gaat zien is afhankelijk van het voorafgaande proces en de opgehaalde leerpunten en resultaten. De raad wordt betrokken (o.a. plan van aanpak voor vervolgfase), om input te geven over de rol van raden in het vervolgproces.

Beoogd effect
Energieneutraal Westfriesland in 2040.

Argumenten
1. Hiermee geven we invulling aan de klimaatdoelen.

De aarde warmt op. Door de uitstoot van grote hoeveelheden broeikasgassen steeg de gemiddelde temperatuur al meer dan 1 graad Celsius. Met de klimaatverandering liggen we op rampkoers. In Parijs spraken 195 landen in 2015 af om de opwarming tegen te gaan. Het nationale

Klimaatakkoord is de Nederlandse uitwerking van deze afspraken. Ook regionaal en lokaal zijn deze afspraken vertaald in beleid. Zo stelden de Westfriese gemeenten onlangs het Pact van Westfriesland 7.1 vast. Het Pact van Westfriesland gaat uit van een energieneutraal Westfriesland in 2040.

2. Het Westfries Energiekompas geeft richting voor het ontwikkelen van een energieneutraal Westfriesland in 2040.

De Westfriese gemeenten zijn zich bewust van de omvang en complexiteit van de opgave. Daarom stelden de Westfriese gemeenten het Westfries Energiekompas (WEK) op, als eerste stap in het uitvoeren van deze opgave. Het WEK geeft richting aan de ontwikkeling van het uitvoeringsprogramma voor een energieneutraal Westfriesland in 2040.

3. De oplegger geeft inzicht in de route naar een energieneutraal Westfriesland in 2040.

Deze oplegger duidt daarmee de opgave naar energieneutraal in 2040, met als tussenstap 2030. Daarmee vormt de oplegger de basis voor het concept-bod van Westfriesland in de RES NHN.

4. Met de startnotitie RES NHN geeft de raad officieel de opdracht voor het opstellen van een RES NHN.

Daarmee stelt de raad de kaders vast hoe te komen tot de RES-NHN. Ook geeft de startnotitie de leidende principes over het waarom en hoe van de RES-NHN aan.

Kanttekeningen

Duurzame energieopwekking op land beïnvloedt ons Westfries landschap

De opgave duurzame energieopwekking heeft impact op het Westfriese landschap. Al onze inwoners gaan de gevolgen hiervan zien. Draagvlak bij onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties vinden wij belangrijk bij het invullen van deze opgave. Dit bereiken we door een zorgvuldig communicatie en participatie. Dit organiseren we zowel regionaal als lokaal. Bij de inrichting van het proces betrekken we de raad nadrukkelijk.

Financiën

Westfries Energiekompas

In 2020 stellen de Westfriese gemeenten het uitvoeringsprogramma energieneutraal Westfriesland 2040 op. De kosten schatten we in op € 100.000,-. De kosten verdelen we onder de Westfriese gemeenten op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2019.

Na het gereed komen van het uitvoeringsprogramma kunnen we inschatten welke structurele middelen we nodig hebben om deze opgave te realiseren. We realiseren ons dat het communiceren hierover maar ook het participatieproces extra inzet vraagt. Daarnaast moet het uitvoeringsprogramma uitgewerkt worden in het gemeentelijk omgevingsbeleid. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma sluiten we zoveel mogelijk aan bij het proces RES NHN. Dit geldt bijvoorbeeld voor de te organiseren energieateliers. Westfriesland kiest nadrukkelijk voor een verbreding. Dit betekent dat we zowel lokaal als regionaal aanvullende ateliers in Westfriesland gaan organiseren.

RES NHN

Via het landelijke programma RES wordt per jaar (gedurende 3 jaar) budget beschikbaar gesteld voor de 30 RES-regio's . Deze landelijke bijdrage wordt pas ná ondertekening van het Klimaatakkoord beschikbaar gesteld. Aan de RES NHN wordt € 500.000,- toegekend. Dit bedrag zal worden ingezet voor de programma organisatie, onderzoeksgeld, participatie, proceskosten,

communicatiemiddelen, e.d. De landelijke bijdrage is niet bestemd voor gemeentelijke capaciteit, bijvoorbeeld voor het opstellen en uitvoeren gemeentelijke 'Transitie Visies Warmte'.

Uitvoering

Na besluitvorming door de Westfriese raden stellen de Westfriese gemeenten het uitvoeringsprogramma energieneutraal Westfriesland op. In dit programma werken we de benodigde activiteiten, voor de korte en lange termijn in de komende periode uit in samenwerking met bedrijven, maatschappelijke organisaties, raadsleden en inwoners.

Communicatie

Nadat de raad de startnotitie RES NHN heeft vastgesteld communiceren we hierover met een persbericht via de lokale kanalen.

Bijlagen

1. Westfries Energiekompas (19.0012397)
2. Analyse en duiding energieneutraal Westfriesland (19.0012398)
3. Bestuurlijke samenvatting Regionale Energiestrategie NHN (19.0012399)
4. De startnotitie RES-NHN (19.0012400)

Het college van burgemeester en wethouders

Datum: 8 oktober 2019

Raadsbesluit

gemeente opmeer

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op de doelstellingen uit het Pact van Westfriesland 7.1 en de bepalingen uit het Nationaal Klimaatakkoord;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 8 oktober 2019;

gelet op de behandeling in de Commissie Ruimte van 29 oktober 2019;

besluit:

1. Het Westfries Energiekompas, de route naar energieneutraal Westfriesland 2040 vast te stellen.
2. Het college van burgemeester en wethouders opdracht te verlenen tot het formuleren van het Westfriese bod 2030 in de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord (RES NHN), zoals omschreven in de bijlagen 'Analyse en duiding energieneutraal Westfriesland', 'Bestuurlijke samenvatting Regionale Energiestrategie NHN' en 'Startnotitie Regionale Energiestrategie Noord- Holland Noord'. Dit is het Westfriese uitgangspunt voor beslispunt 4.
3. Onder voorbehoud van een getekend Klimaatakkoord, in te stemmen met de Startnotitie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord.
4. Opdracht te geven aan het college van burgemeester en wethouders tot het opstellen van de Regionale Energiestrategie NHN in samenwerking met de 17 gemeenten in Noord-Holland Noord, de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 21 november 2019.

voorzitter
G.J.A.M. Nijpels

griffier
M. Versteeg